

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 30 K. Letno 360 K.
Inozemstvo:
Mesečno 40 K. Letno 480 K.
Oglaš: enostolpna mm vrsta za
enkrat 2 K, večkrat popust.

JUGOSLAVIJA

Vseučiliški knjižnici
v Ljubljani.
Obvezni izvod,
poštne prosto.

Uredništvo:
1/1. Telefon 360.
Prava:
Telefon 44.
se ne vračajo.
je priložiti znamko
za odgovor.

Poset francoskega poslanika pri namestniku.

Ljubljana, 28. jul. Danes dopoldne sta posetila kraljevega namestnika Ivana Hribarja francoski poslanik v Beogradu Clement Simon in francoski konzul v Beogradu. Poslanik se

je dalje časa razgovarjal s kraljevim namestnikom in njegovo gospo soprogo. Po nasvetu namestnika odpotuje v Gornji grad, kjer bo obiskal tudi ljubljanskega knezoškofa.

Preiskava radi atentata na regenta.

Beograd, 28. jul. Na podlagi izjav, ki jih je atentator Stejić podal pri včerajšnjem zaslišanju in kjer je izjavil, da je dobil nalog za atentat regenta v sobi komunističnega kluba v parlamentu, se pričakuje še nova odkritja in nove preiskave, ki bodo odkrile nove napadalce na ministrskega predsednika in na regenta. — Zanimivo je, da so bili novi atentatorji prijati na podlagi anonimne ovadbe mestni upravi beograjski in da so bile navedbe popolnoma točne. Vse kaže, da je po-

slal ovadbo kak komunist, kateremu so bile vse teroristične organizacije dobro znane.

Sarajevo, 28. jul. Včeraj so prijeli komunističnega odbornika Soldatičeviča. Pri preiskavi v njegovem stanovanju so našli v podstrešju večjo množino municije in bomb, ki jih je pa malo prej skril v sosednjem vinogradu. Pričakujejo, da bodo prijeli še enega odbornika. Včeraj in sredi so oblastva izvedla več hišnih preiskav, izid pa doslej še ni znan.

DOKLADE ZA NAŠE OROŽNIKE.

Beograd, 28. jul. V finančnem ministristvu se je pričela konferenca radi zboljšanja gnotnega stanja orožnikov. Orožniki bodo razdeljeni v kategorije z ozirom na višino draginje v posameznih krajih. Največje draginske doklade bodo dobivali orožniki v južnih krajih, nato v Beogradu, manjše draginske doklade po ostalih krajih. Na tej konferenci sodelujejo kot zastopnik ministrstva za notranje stvari g. Lazič, kot zastopnik orožniškega poveljstva polkovnik Milenković in kot zastopnik finančnega ministrstva dr. Dučić. Naredba o ustanovitvi orožniškega fonda, s katero se uredi vprašanje pokojniškega fonda za orožnike, je že poslana zakonodajnemu odseku. S to naredbo se uredi pokojnine orožnikov tako, da bodo s svojimi družinami popolnoma preskrbljeni.

NAŠA MEJA NAPRAM ALBANIJ.

Beograd, 28. jul. Poslanec in bivši član naše delegacije na pariški konferenci Andrija Radović bo zastopal našo državo na konferenci poslankov, ko bo sklepala o albanskem vprašanju. V poučenih krogih trdijo, da bo naša vlada zahtevala, naj ostane med našo državo in Albanijo ista meja, kakor je bila 1. 1913 s to razliko, da bo zahtevala v svrhu zavarovanja Prizrena in Djakovice ljumski srez in Djakovsko Melesijo.

DOLOČITEV MEJE NAPRAM ROMUNIJ.

Beograd, 28. jul. (ZNU) Naše ministristvo za zunanje stvari je določilo komisijo, ki bo z romunskimi zastopniki pričela s razmejitvenim delom med našo državo in kraljevino Romunijo. Za predsednika naše komisije je določen general Dragutin Milojević, za člana pa poslanca Stolanovića in podpolkovnik Hadžić. Komisija prične poslovati v kratkem.

KONVENCIJA PROTI KOMUNISTOM.

Beograd, 28. jul. Ministrski predsednik Nikola Pašić je predlagal vladam Češkoslovaške, Romunije in Italije, naj se sklene skupna konvencija za pobijanje komunistične propagande. K tej konvenciji bi pozeje pristopile tudi druge države, ki bi izrazile željo, boriti se proti komunistični nevarnosti.

OTVORITEV DELAVSKIH ZBORNIC.

Beograd, 27. jul. Na podlagi odloka ministrskega sveta in uredbe o delavskih zbornicah se otvorijo delavske zbornice v Sarajevu, Ljubljani, Splitu, Zagrebu in Novem Sadu. Te zbornice so bodo bavile izključno samo z gnotnimi in socialnimi vprašanji delavcev.

KONGRES DOBROVOLJCEV V LJUBLJANI.

Beograd, 27. jul. Ministrstvo za socialno politiko je odobrilo pravila saveza dobrovoljcev kraljevine SHS. V Ljubljani bo imel savez dne 8. septembra velik kongres.

VPOKOJITEV DOSLUŽENIH UČITELJEV.

Beograd, 27. jul. Prosvetno ministristvo izdeluje veliko naredbo o nameščenju in v pokojjevanju učiteljev za bodoče šolsko leto. Večina učiteljev, ki je doslužila predpisana leta, bo v pokojju.

ODAJNI ODSEK IN ZAKON O ZAŠČITI DRŽAVE.

Beograd, 28. jul. Ker so tekom včerajšnjega dne člani zakonodajnega odseka prejeli načrt zakona o zaščiti države, so imeli priliko seznaniti se z njim. Zakonodajni odsek je nadaljeval svoje delo danes dopoldne. Verjetno je, da bosta za razpravo zakona o zaščiti države, ki obsega 22 členov, zadostovali dve seji in sicer danes dopoldne in jutri.

HOTOVEC O RAZMERAH V POLJSKI.

Praga, 28. jul. (Izv.) Češkoslovaški trgovinski minister Hotovec je podal zastopnikom časopisja izjavo, v kateri se jako optimistično izraža o trgovskih pogajanjih s Poljsko. Češkoslovaški je zasiguran promet z Rusijo preko poljskega teritorija. Minister Hotovec se je jako laskavo izrazil o konsolidaciji Poljske in je izrazil upanje, da se bo poljska marka v kratkem dvignila.

IZROČEN KRAMAREV POSLANEC.

Praga, 28. jul. (Izv.) Član Kramareve stranke poslanec Zavrel je bil izročen od imunitetnega odseka državnemu sodništvu radi verižništva.

NERESNIČNE VESTI O INDUSTRIJSKI KRIZI V ČEŠKOSLOVAŠKI.

Praga, 28. jul. (Izv.) Avstrijsko časopisje priobčuje vesti o industrijski krizi v Češkoslovaški. V resnici se je doslej največja produkcija med vojno že prekoračila in je v splošnem opažati zboljšanje gospodarskih razmer. Stavka v Moravski Ostravi je le lokalnega pomena.

PRESELITEV UKRAJINSKE UNIVERZE V PRAGO.

Dunaj, 28. jul. (Izv.) Na Dunaju obstoječa ukrajinska univerza se preseli v kratkem iz Dunaja v Prago. Preselitev se izvrši deloma na stroške češkoslovaške vlade. Za rektorja nove univerze bo imenovan bivši avstrijski poslanec in profesor Koleča.

GRŠKI PORAZ V MALI AZIJI.

Carigrad, 27. jul. Zadnja poročila potrjujejo grški poraz v odseku Said Ghazi.

Angora, 27. jul. Uradno frontno poročilo: Odsek Brussa: Naše čete iz Biledjina so napadle zvezo, ki jo je imela sovražna vojska z zaledjem. Odsek Eski Sehir: Krvava bitka na tej fronti je končala z zmago Turkov. Grki so bili krvavo odbiti in so pustili na bojišču 800 mrtvih. Na tej fronti je konec grške ofenzive. Odsek Said Ghazi: Krvava bitka na tej fronti je končala z zmago Turkov. Odsek Uşak: Leteča turška konjeniška kolona je prišla do Karahisarja in se polastila ogromnih zalog municije. — Ujela je 400 Grkov.

TURKI PORAZENI? — GRŠKO POROČILO.

Pariz, 28. jul. Uradno poročilo iz Aten se glasi, da so grške čete zapadle v beg sovražne oddelke na fronti vzhodno od črte Said—Chazi in Eski Sehir. Grške čete napredujejo proti vzhodu in so zaplenile 6 topov, velike množine streliva in mnogo ujetnikov. Sovražnik se umika proti iztoku.

Pariz, 28. jul. Po vesteh iz Aten, je turški upor popolnoma zlomljen. Njih izgube cenijo na 60.000 mrtvih, ranjenih in ujetih.

ZA MIR NA VZHODU.

London, 27. jul. Chamberlain je izjavil v spodnji zbornici, da bi velesile z vesljem pozdravile mir v orientu. Dokler pa se obvede glavni sili bojujeta med seboj, je mir še daleč.

BOLJŠEVIŠKA REVOLUCIJA V PERZIJ.

Varšava, 28. jul. Ruski listi poročajo o izbruhu boljševiske revolucije v Perziji.

ZETEV NA FRANCOSKEM.

Pariz, 28. jul. Predsednik žitnega sindikata Pouet je izjavil poročevalcu »Matina«, da bo žetev na Francoskem izredno dobra.

Delo in država.

Demokratski »državotvorci« obsojajo na izgubo državljanske časti vsakogar, ki si upa v opoziciji nastopati proti njihovemu delu. Opozicijo označujejo za nekaj, kar izpodkopa državo, vsled česar spada po demokratskem receptu vsak opozicionalec v ječo. Ne vemo, ali ti dični politiki res tako mislijo, kakor govore in pišejo ali je to le traza za javnost. V prvem slučaju so vsega pomilovanja vredni zasleplenci, v drugem vse obsojbe vredni hinavci.

Vlada in opozicija sta dve čisto enakovredni in enako važni funkciji v življenju državnega organizma. To je posebno jasno izraženo v ustavi Kanade, kjer je vodja opozicije ravno tako plačan od države, kakor ministerski predsednik, kot vodja vladne večine. V življenja zmožni resnični demokraciji ne more biti apriorne vlade in opozicije in nikakor ne more biti kar v naprej določeno, da bo eden večno užival srečo uživanja neomejene vladne moči, drugi pa večno glodal trdi in grenki kruh opozicije.

Vrstenje strank in strankarskih blokov je v državnem življenju prirodno in neobhodno potrebno. Vsakokratna vlada gotove večine ni ničesar drugega, kot ponudba prilike za razvoj in uveljavljanje gotove politične ideje, gotove politične smeri, ker brez usmerjenosti in mišljenja in političnem delovanju sploh ni mogoče učinkovito in napredujoče življenje. Če pa bi se postavila katerikrat apriorna vlada kakšne gotove smeri, potem bi pomenilo to le prestopanje na enem mestu stoječa voda, ki bi prav hitro in z vso gotovostjo pričela smrdeti. Da pa gotova smer ne postane enostranost, samovolja in zmota, je treba kontrole, kritike in korekture s strani opozicije, katere delovanje je torej četudi formalno negativno, v bistvu vendar skrajno pozitivnega značaja in si brez opozicije napredka države ni mogoče predstavljati. Seveda si mora biti opozicija svoje pozitivne naloge, ki ni, kakor smo zgoraj navedli, nič manj pozitivna, kakor naloga vladne večine, vedno svesta in mora sodelovati pri stavbi in ureditvi države ter ne sme izgubljati izpred oči sreče ljudstva.

Teh načel se je dosedaj držala tudi naša opozicija in ostala bo pri tem, pa naj bo to denuncijantom v demokratskih vrstah ljubo ali ne.

Če sedaj gotovi gospodje, ki smatrajo edino vladne stranke za državotvorne in uporabljajo vsa sredstva, da bi uničili tudi opozicijske stranke, na katerih praporu je jasno zapisano načelo edinstvene države in ki teh načel dosedaj še nikdar niso zatajili ali ravnali v nasprotju z njimi, potem moramo presoditi, kakšen uspeh lahko rodi tako delovanje glede države. Vzrokov za to delovanje nam ni treba obravnavati. Njihova tendenca je tako prozorna, da bi bilo odveč zgubljati besede nad tem. Toda gre za to, kakšne sadove bo to rodilo.

Eno je gotovo! Nikakor ne onih, kot so jih pričakovali oni, ki so započeli ta boj, niti ne onih, za katere so javno proglasili, da so pričeli denuncirati. To je: denuncijanstvo, ki se je pričelo sistematično uveljavljati ne bo niti ubilo opozicijskih strank, niti ne bo iz komunističnih mas ustvarilo državotvornih elementov, ki bi z ljubeznijo v srcu šli na delo za našo državo. Nasprotno: opozicija bo postala silnejša in česar se najbolj bojimo — mase bodo končno res prepričane, da je vlada država, da vlada le peščica ljudi samovoljno nad veliko večino ljudstva in sovraštvo proti vladajoči kliti se zna obrniti proti državi. Večno denuncijanstvo zamore celo pri dosedaj zavedno državotvornih osebah vzbuditi protivladno in pomotoma protidržavno razpoloženje.

Na ta dejstva ponovno opozarjamo vse one, ki so krivi državi in narodnemu edinstvu tako pogubnega denuncijantskega boja. Ta boj samo škoduje v vseh ozirih.

Res državotvorni in za blagor ljudstva vneti ljudje gredo danes med zapeljano delavstvo poučevati, spreobračevati, cepiti domovinsko ljubezen. Peščica pa, ki je slučajno na vladni, mesto da bi to delo podpirala, ščuje in denuncira.

Katero delo je državi v korist, o tem ni težko soditi.

Zatvoritev sindikatov.

Beograd, 28. jul. Po naredbi ministrstva za notranje stvari je beograjska policija ponovno zatvorila krojaški sindikat, ki je bil v rokah komu-

nistov in ki je bil gnezdo komunistične propagande. Razen tega je odrejeno, da se zatvori tudi rudarski sindikat.

POLOŽAJ V GORNJI ŠLEZIJI.

Pariz, 27. jul. Agence Havas priobčuje podrobnosti brzogovnega poročila medzavezniških višjih komisarjev od 19. t. m. o položaju v Gornji Šleziji po umiku poljskih in nemških upornikov, katero je bilo prečitano današnji dopoldanski seji poslaniške konference. Medzavezniški višji komisariji so došli do nastopnih zaključkov: 1.) Položaj v Gornji Šleziji je resen in zahteva, da nemudoma obrnejo zavezniške vlade nanj svojo pozornost. 2.) Položaj preti ostati negotov, dokler se vprašanje ne reši s pravično odločitvijo, ki jo zahtevata obe stranki. 3.) Čete, s katerimi razpolagajo medzavezniške komisije, so nezadostne, ne le da preprečijo nove upore, temveč tudi, da uspešno vzdržujejo red in mir. Višji komisariji pristavljajo, da je ojačenje čet tam potrebno in nujneje, čimbolj zavlačujejo velesile odločitev. — Vsebinske listine je potrdilo poročilo, ki prihajajo franc. vladi z druge poklicane strani in tvori podlago za naziranje francoske vlade, da so na gorenješlezkem ozemlju stoječe medzavezniške čete nezadostne.

Borzna poročila.

Curli. Devize: Berlin 762 in pol, Newyork 2180, Pariz 4707 in pol, Milan 2625, Praga 765, Budapešta 1.67 in pol, Zagreb 3.40, Bukarešta 7.80, Varšava 0.30, Dunaj 0.70.

Dunaj. Valute: Dolarji 952—953, marke 1179.50—1185.50, Funt 3370—3390, franc. franki 7330—7370, lire 3890—4910, dinarji (tisočaki) 2115—2135, (stotaki) 2105—2125, poljske marke 42.50—44.50, svic. franki 15535—15585, češke krome 1200—1206, madžarske krome 251.50—254.50, levi 765—775.

Zagreb. Efekti: Banka za Primorje 815—820, Jadranska banka 1825—1850, Jugoslovska banka 535—540, Ljubljanska kreditna banka 810, Praštediona 5125—5140, Rilečka pučka banka 410—420.

Beograd. Valute: Franc. franki 329—332, dolarji 42.25—42.35, drahme 330—332, lire 182—186, levi 56.25—56.75, levi 36—36.25, marke 54.54.50, avstrijske krome 5—5.10, napoleonori 142—144.50.

† Drazbena prodaja lesa. V državnem gospodarskem uradu v Vinkovcih se bo vršila dne 8. avgusta t. l., ob 10. uri dopoldne drazbena razprava za prodajo hrastovega, jesenovega, breštovega in podobnega materiala na panju. Seznam vrst in množin materiala je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled. Drazbeni pogoji, ponudbeni vzorci in vsa podrobna pojasnila se dobe pri državnem gozdarskem uradu v Vinkovcih, ki jih na zahtevo pošilja proti plačilu pristojbine 5 K.

Razširjajte „Jugoslavijo“

Denuncijanti.

Demokratsko denuncijanstvo je doseglo svoj višek. Videč svoje onemogućeno, pomanjkanje vsake zaslombe med ljudstvom, hočejo z zadnjimi močmi še enkrat zastrupiti vso javnost, da bi potem morda v zastrupljenih razmerah še nekaj časa životali. Podlost, s katero denuncirajo vse vrste politične nasprotne, je dosegla tak višek, da se poštemu človeku gnusi, da sodeluje v politiki, kjer je te vrste boj sploh mogoč. Vseled tega na včerajšnji »Jutrov« uvodnik ne odgovarjamo, pač pa ga ponatiskujemo v celoti, da bodo lahko presodili pravičnost politične morale mladoliberalcev tudi oni, ki »Jutra« ne čitajo. — Naj sodi naša javnost!

Moto: Der grösste Schuft im ganzen Land das ist und bleibt der Denunziant.

Članek se glasi:

Ljubljana, 27. julija.

Vez med komunisti in narodnimi socialisti, sklenjena ob izvolitvi gosp. Peska za ljubljanskega župana, postaja vsak dan bolj očita in po svojih posledicah interesantna.

Prejšnji teden je začel izvoljeni ljubljanski župan gosp. Anton Pesek v svoji tiskarni izdajati komunistični list »Delo«. Ob priliki atentata na ministra Draškovića so bili v osebnem glasilu istega gospoda župana radi komunistom prijazen pisave vidne bele lise kot dokaz lojalnosti, ki je ena prvih čednosti dostojanstvenika, ki hoče kot zaupni funkcionar politične uprave sedeti na županskem stolu mestne občine ljubljanske.

Vse, kar se je dosedaj v tem oziru dogodilo, pa je prekosil prijatelj gospoda župana Peska ter poslanec njegove stranke. Gospod Brandner je čutil v nedeljo potrebo, da gre v Trbovlje in posodi firmo svoje stranke za shod komunistov. Bil je popolnoma v svojem elementu. Ker je mislil, da je brez kontrole, je govoril iskreno, priščno in tako kot misli in čuti. Narodni socialist Brandner je v nedeljo vrgel z obraza nacionalno krinko in se brezpopojno proglasil za komunisto. Gospod Pesek se v potu svojega obraza trudi, da bi zbrisal sledove poratimstva, njegov poslanec Brandner pa tako lepo pove, da med narodnimi socialisti in komunisti sploh ni razlike in da porabljajo voditelji NSS besedo »narodni« le zato, da lažje opravljajo komunistično propagando, ki je za odkrite komuniste prepovedana. Posl. Brandner očitno računa tudi s komunističnim prevratom, ko pravi, da je narodnim socialistom internacionalna zelo simpatična in da ni daleč čas, ko »bomo vse delavske organizacije združene v eni organizaciji«. Komunistični poslanec Koren, ki je govoril za Brandnerjem ter prinašal pozdrave sovjetske Rusije, je s svojim govorom potrdil, da narodno-socialni voditelji prav dobro razumevajo in podpirajo komunistično stremeljenje.

Za nas komunistični nastop posl. Brandnerja ni nikako presenečenje. Da je za narodni socialist nastopil tako kot je govoril posl. Brandner ob odprtem grobu komunistične žrtve, Draškovića, tega pa vendar nismo mogli pričakovati. In vendar je prav, da je tako odkrito govoril! Čemu neodkritosti, nepoštenosti in hinavščine? Iz Brandnerja je govorila dosledna duša, ki nima ozirov ne na levo in ne na desno. Ako je pri tem prezrla interes NSS ter ignorirala srčno željo gospoda Antona Peska, zato posl. Brandner bržčas nič ne more. Le kesa se lahko, da je s svojim trboveljskim shodom pognal vprašanje potrditve ljubljanskega župana v odločilen štadij.

Nepobitno sledi iz Brandnerjevega govora, da je gosp. Anton Pesek tudi na strani terorističnega gibanja. Z Brandnerjem izjavlja komunistom: »Saj nas pravzaprav ničesar ne loči. Besedo »narodni« smo si vzeli samo zaradi tega, da lažje delamo — ker vidite, da vaše organizacije ne morejo in ne smejo prirediti shodov.«

In konsekvence? Gospod Ant. Pesek mora biti toliko moža, da je pripravljen nositi za svoje principe tudi vse konsekvence. Dolžnost vlade pa je, da neha že s protežiranjem prevratnih elementov, pa naj nastopajo ti že pod to ali ono krinko.

Zgoditi se zato ne sme, da bi spričo komunističnih atentatov na ljubljanskem magistratu gospodoval »narodni komuniste«.

Ob pamet so.

Peščici slovenskih demokratov narodno-socialistično gibanje ne da in ne da spati. Sodeč po njihovem dičnem glasu »Pondeljku« in »Jutru« sploh nimajo drugega programa, kot da se zaletavajo v narodno-socialistično stranko, da jo enkrat smešijo, drugič denuncirajo njene voditelje. Apelirali so v začetku na vse, kar je ležlo, da naj za božjo voljo izpregledajo, da je nar. soc. stranka nepotrebna, kar da

je že itak v drugih taborih t. j. v »soc. demokraciji« in pri komunistih, vsled česar nar. soc. stranka med delavstvom ničesar ničesar iskati. Drugič so se zaletavali v njen program, češ, čemu narodni, saj smo v državi vsi narodni. Programatično pa za delavstvo zadošča komunistem. Tako so izvenevali vsi liberalni listi pred volitvami, od prvega do zadnjega, tako, da je bilo človeka že skoro sram, da ni komunist — bi bil pred demokrati vsaj varen na ulici in na shodih, kajti komunistom »državotvorci« niso hodili razbijati shodov, pač pa so jih hodili razbijati nar. socialistom in sicer v družbi komunistov (v hotelu »Unionu«)! Bil si v očeli liberalcev pokveka, smešna figura, zizibambula, če si bil narodni socialist mesto komunist.

No, narodni socialisti se niso dali preplašiti. Stranka se je razvijala in zavzela močne pozicije po mestih in po industrijskih centrih. Njene vrste se očitno krepe od dne do dne. In demokratski feldvebli so si izbrali novo taktiko: denunciacijo, da se popolnoma približajo dr. Šušteršiču, kateremu tudi nobeno sredstvo ni bilo preumazano, če je šlo za uničenje nasprotnika. Za denunciacije jim pride kaj prav stališče nar. soc. poslancev v konstituenti in pa organizacijsko delo stranke. Ker si opozicijski in ker hodiš tudi v kraje, kjer so komunisti v večini, si komunist, če bi ne bil komunist, bi ti komunisti gotovo glavo stolkli, ker najbrže niso dostojnejši, kot smo mi demokratski, ki bi nar. socialiste na raznju pekli, če bi mogli. S svojimi gnjusnimi natolcevanji kličejo demokratski feldvebli proti nar. socialistom na pomoč državno oblast, da naj ona zatre, kar feldvebli od »Jutra« niso mogli.

Veliko sredstev ste že poskusili, gospodje, toda vsak napad vas stane precejšnje število vaših pristašev, ki četudi prostaki, so bolj pametni kot njihovi feldvebli. Le tako naprej, pa vas kmalu še za en skrokan »Pondeljek« ne bo.

Impertinenca.

Eeden izmed glavnih razlogov demokratov proti potrditvi ljubljanskega župana tov. Peska je tudi ta, da narodno-socialistična poslanca nista glasovala za izročitev komunističnih poslancev sodišču. Za demokrate je to seveda že zadosten dokaz, da obstoji med narodnimi socialisti in komunisti zveza. Narodno-socialistična poslanca ki nista glasovala proti izročitvi komunističnih poslancev, pač pa sta prisostvovala dotičnemu glasovanju imajo demokrate vedno na jeziku, dočim socialisti demokratov, ki niso samo glasovali proti izročitvi, marveč je v njihovem imenu dr. Korun tudi govoril proti izročitvi, nikdar niti ne omenjajo. Napram socialistim demokratom so demokrate sila koncilijantni, ker so še precej tesne vezi, ki so jih lansko leto spajale z njimi, ko so bili skupno na vladi, katera je ne samo tolerirala, marveč naravnost prilivala olje v komunistični ogenj. Socialistim demokratom demokrate ničesar ne očitajo radi njihovega zadržanja pri glasovanju o izročitvi komunistič. poslanec sodišču, njim so dali celo nagrado za to, da so glasovali proti izročitvi s tem, da so potrdili njihovega župana v Mariboru. Demokrate smatrajo torej za manjši greh, upirati se proti izročitvi, govoriti in glasovati proti, kakor ne prisostvovati seji. Ako je tako, zakaj potem ne obsojijo eno tretjino demokratskih poslancev, ki niso prisostvovali dotični seji. Demokrate ne vidijo velikega števila demokratskih poslancev, ki niso prisostvovali seji in niso glasovali za izročitev komunističnih poslancev sodišču ne radi tega, da bi bili zadržani s posli v korist svojih volilcev, kakor sta bila narodno-socialna poslanca, ki imata, ker sta samo dva, dela čez glavo, marveč radi kšefta za svoje osebne koristi, pač pa vidijo zmiraj samo dva narodna socialistista. Najvažnejši glasovanj se demokratiki poslanci ne udeležijo, četudi — kakor so pisali beograjski časopisi, pošilja vlada avtomobile po nje, — že vedo zakaj ne. — Svoj poslanski položaj izrabljajo demokrate za kupčije in intervencije v svojo osebno korist. Vseh teh demokratov, ki niso prisostvovali seji, ki je sklepala o izročitvi komunističnih poslancev sodišču, kakor tudi socialistim demokratov, kateri so govorili in glasovali proti izročitvi, demokrate ne vidijo, vidijo pa samo narodna socialistista. Za take podle ljudi nimamo izraza.

Tabor neodrešenih bratov.

Ker bi italijanske oblasti vsak večji shod Slovincem prepovedale, napovedali so si notranjski in primorski bratje nedolžni, a prisrčni sestanek dne 17. t. m. vrh živega Nanosa. (Tako številnega in pomembnega planinskega zleta še ni bilo v naših gorah. Množice so prihajale v soboto in nedeljo iz vseh krajev zasedenega ozemlja, iz Vipavske doline, Trsta, Gorice, od Pivke, s Krasa, Idrije itd. Bilo je veselo razpoloženje, kakor ob svidenju bratov, ki se že davno niso videli. Celo noč je trajalo petje in rajanje v prosti naravi. Po občudovanju solnčnega vzhoda z vrha so šle množice k nižje le

Michel Zévaco:

„NOSTRADAMUS.“

Henri je odšel. Bil je bled kakor smrt. Ko je došel v svojo sobo, se je zrušil nalik pobitemu volu. Katari- na ga je čakala. Celi dve uri se je morala boriti s soprogovo omedle- vico. In ko se mu je nazadnje vrnila zavest, je videl nad seboj njeno sr- dito, plameneče obličje in je slišal njen glas, ki mu je sikal v uho:

»Tedad ste takšen strahopetec? Ali ne pomislite, da boste s tem ba- bjim vedenjem upropastili vse? Po- koncu, naprej proti usodi! Ne zabite, da pače lahko tudi vaša glava pod krvnikovo sekiro!...«

Dan je minil bolniku brez poseb- ne izpremembe. Katerikrat se mu je zadržalo, da se počuti že čisto dobro; še kesal se je, zakaj ni zjutraj pre- magal slabosti. Kakor hitro pa se je hotel vzdigniti, mu je padla glava nazaj liki svinčena krogla, in dolg trepet mu je stresel vse telo. Okrog štirih popoldne je mahoma nastopila silna mrzlica in bljuvanje. Koža je postala vroča, jezik suh. V grlu ga je žgal peklenski ogenj; najstrašnej- še znamenje pa je bilo, da se je tre- buh napel kakor mehi. Preden je mi- nilo četrt ure po tem nenadnem po- slabšanju, se je jelo bolniku blesti. Obraz se mu je spalil. Zdravnika, ki sta bila pri njem, sta se prestraše- no spogledovala: na princevem obra- zu je bila zapisana neizogibna bližnja smrt...

Kriza je trajala štiri ure. Iz vsega tournonskega mesta so se dvigale k

nebu prošnje ljudstva za princevo re- šitev, hkrati s turobnimi zvoki zvo- nov. Ob desetih zvečer se je bolniku vrnila zavest. Spet se je nehote po- izkusil vzdigniti, in spet je padel brez sape na zglavje. Toda zdaj se ni več potolažil. S presunljivim glasom je zakričal:

»Umrli bom!...«

»Sin moj in dragi moj gospodar,« je izpregovoril poleg njega solzen glas, »naj bi najvišji vladar vseh stvari odvrnil od kralja in kraljestva to neizmerno nesrečo. Toda, če bi bi- lo vendar usojeno in bi se vam bli- žala ura, ki jo je Gospod določil vsa- kemu človeku, ali ne bi bilo prav, da se pokrepčate za dolgo pot, na kate- ro se odpravlja vaša neumrljiva duša?«

Franc se je obrnil tja, odkoder je slišal te besede, in je spoznal sveče- nika.

»Tedad je res, da umiram!...« je ponovil obupno.

Tisti hip pa je planil nekdo v so- bo, ne meneč se za plemiče, ki so klečali pri vratih, pripravljaje se na obred poslednjega svetotajstva; za- klical je:

»Ne boste umrli, visočanstvo, ako me hočete poslušati!«

»Kdo ste?« je željno vprašal princ, in žarek upanja je obsijal njegovo čelo.

»Moje ime, visočanstvo, je An- zelm Pézenac, ponižen častnik kra- ljevske policije v Tournonu. Jaz vem za sredstvo, ki vas more oteji...«

»Tvoja sreča je zagotovljena,« je zahropel princ. »Govoril! Hiti, hiti!«

Vsi svečenik, subdiakon, strež- nik, plemiči, sluge in zdravniki so obkolili moža, ki je trdil, da more oteji umirajočega princa; mojster Pézenac pa je povzel brez strahu:

»Visočanstvo, kar vam imam po- vedati, lahko izpriča naš častiti gos- pod župnik in vse tournonsko me- sto. Pred nekaj meseci sem po uka- zu častitega očeta Ignacija Loyol- skega, ki se je mudil takrat v Tour- nonu, aretiral mladega moža, ki je še danes zaprt v eni podzemskih ce- lic tega gradu. Zakaj ga niso posta- vili pred sodišče, ne vem. Morda je prečastiti Loyola pozabil nanj. A to ni moja stvar. Menil sem, ker ni od nikoder ukaza, kaj naj storim s tem človekom, je pač najboljšje, da ga obdržim v zaporu.«

»Ta povejte že, kar mislite!« je zarezal nanj Francov zdravnik.

Njegovo visočanstvo je potrpež- ljivejše od vas, gospod,« je mirno- dušno dejal Pézenac. »A saj sem baš pri stvari. Hotel sem namreč pove- dati, zakaj je bil neznanec aretiran. V Tournonu smo imeli malo Huberto Chassagnevo, hčerko vdove Chas- sagneva. Ta deklica je bila že dve leti hroma. Tisoč ljudi je videlo, kako je moj neznanec pristopil k hromi deklici ter ji velel: »Vstani in hodi!... In mala Huberta je vstala in je šla...«

»Potrjujem!« je resno dejal sve- čenik.

Prestolonaslednik Franc je poslu- šal z gorečo napetostjo. Poslušal je ubogege uradnika, kakor bi mu go- voril Bog sam z nebeškega trona... Zdravnika sta se posmehovala in za-

ničljivo mrdala z obrazom. Plemiči so molčali, polni praznoverne groze. Slišalo se je samo hropenje umira- jočega princa. Pézenac je povzel:

»Štirinajst dni nato je popadla šti- riletnege otroka gospe Coubeyrou- sove huda mrzlica, tako da je napočil vzlic svečam in zeliščem trenutke, ko mu je bilo umreti. Coubeyrousov- ka je prišla k meni in me je rotila, naj jo pustim v temnico k jetniku. Dovolil sem. Prišla je in prinesla bolnega sinčka v naročju. Neznanec je pogledal otroka. Nato je izvlekel iz svojega jopiča tucat belih kroglic in je ukazal Coubeyrousovi, naj da otroku vsako uro po eno. Žena ga je ubogala, in sinku je odleglo čez noč. Osem dni nato se je igral na trgu z drugimi otroci...«

»Potrjujem!« je ponovil svečenik.

Trepet je stresel poslušalce. Princ se je zdel ves izpremenjen, kakor bi bila nada rešitve odrinila bližnjo smrt.

»Od tistihdob,« je nadaljeval moj- ster Pézenac, »smo odprli ječo, ko- likorkrat je kdo oboel ali umiral v mestu in okolici tja do Privasa in Valence. Naš jetnik je zdravil vse. Nekateri ga imajo za čarodeja, drugi samo za zdravnika, tretji, kakor na primer mala Huberta, za angela, če- trti, med njimi prečastiti Loyola, so trdili, da je peklensček, vtelesen v človeški podobi... Visočanstvo, ali hočete govoriti s tem tujem?«

»Privedite ga k meni!« je zahro- pel princ. »Hitro, hitro! Saj vidite, da umiram!...«

Pet minut po tem ukazu so se plemiči v predsobi z nemo grozo

razmeknili pred mladim možem, ki je hitel k Francu: njegov korak je bil trd in nagel, v globoko vdrlih očeh mu je gorel neznosen žar; nje- gova lica so bila bleda in votla, usta skrivljena v bridko gubo... Nostra- damus je vstopil!...

»Vsi, ki so navzoči, naj odidejo!« je velel.

Splošno obočavlanje. Toda princ je ukazal s pretečim ogledom, naj ubogajo čarodeja... lečnika! Moža, ki mu je prinesel življenje!... Soba se je izpraznila v nekaj trenutkih; jetnik je stopil k vratom in jih zaprl. Nato se je približal postelji. Telo mu je bilo strašno shušalo in oslabe- lo v dolgem jetništvu: toda iz njegovih oči je sijal mogočen plamen, kakor bi se bilo vse življenje telesa, srca in duše osredotočilo v njegovem po- gledu.

Nostradamus je stopil k postelji; k postelji, na kateri je umiral prestolonaslednik Franc, eden izmed obeh morilcev Martje Groixmartske! Sklonil se je k umirajočemu in ga motril dolgo in potrpežljivo; zavihal mu je ustnice, privzdignil mu trepal- nice, ogledal robove njegovih nohtov. Franc je žalostno mermal z glavo. Nič več se ni premagoval. Zdal ni bil več oholi prestolonasled- nik, nič več ni bil sin francoskega kralja; bil je samo človek. Li ga je peh: dlh smrti v ledeni, večni Niči! (Dalje prih.)

Ne pozabite v svo- bodi na brate v robstvu.

Naznanjam tužno vest, da je Vesomogel poklical med nebeške krilate našega dragoga

Stankota

v 8. letnici starosti 15. mesecov.
Pogreb se vrši v soboto ob 14. uri pop. na Male čolnarske ulice št. 7 k Sv. križu.

Ljubljana, dne 28. julija 1921.

Stefan Rožič, oče
Pepca Rožič, mati
Stefan bratov
Hedvika sestrice.

RAZNAŠALCE

sprejme upravištvo „Jugoslavije“ za Vodmatski okraj.
Zglasiti se je v upravištvo lista.

Velepodjetje s sedežem v Ljubljani išče inteligentno slugo,

ki je že odslužil aktivno vojaško službo in je bil že preje v podobni službi. Imenovani mora biti Slovenec, ki pozna krajevne razmere in ki bi vodil tudi registraturo. Ponudbe z navedbo rojstnega leta in drugih osebnih podatkov je vložiti pod „Sluga“, Ljubljana, poštni predal 98.

Zahvala.

Vsem ki so nas tolažili v neizmerni žalosti ob težki izgubi naše nenadomestljive hčerkice

Nade

izrekamo najiskrenejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo p. n. uradništvu „Slovenske eskomptne banke“ in „Ženskemu telovadnemu društvu“, ki je položilo krasno cvetje na prerani grob naše ljubljence.

Ravnatelj Bogady in soproga.

„Philligrafit“

siva barva proti rji
beli in črni email-lak, minij, i. dr. barve, kristalni boraks,

„Promet“

naftalin in drugo. Kemikalije v zalogi po jako nizkih cenah

Prvovrstna kolesa PUCH

pnevmatiko, Dimlop-Reithoffer-Hutchinson priporoča
:: IGH. Vok, Ljubljana, Sodna ulica šte. 8. ::

Elektrotehnični obratovodja

z večletno prakso se takoj sprejme. Ponudbe s prepisom spričeval in položeno izkušnjo z navedbo plače (prosto stanovanje, gorivo in razsvetljava)
na ravnateljstvo tovarne cementa Zidanimost.

Krompirjeva škrobna moka, pšenični puder, koruzni puder, škrob v zabojih po 38 in 50 kilogramov, kristalni škrob v omotih po 3 in pol kilograma, dextrin, pšenično lepilo za čevljarje ter škrob za napravljanje lepiva (kleistra) nudi

FILIP MAYER, Zagreb,

Gunduličeva ulica broj 5. Telefon 18—31.

Naznanilo!

Naznanjam cenjenim veletrgovcem in mlinarjem, da sem otvoril komisijsko in agenturno trgovino z vsemi deželnimi pridelki, kakor pšenico, moko, ovsem, mastjo, slanino itd.
Prejemam tudi v komisijo v moje skladišče razno sveže sadje, ter kolonijalno in špicerijsko blago.
Naročila se bodo strogo, solidno in točno izvršila, za koja se Vam priporoča

PREMOG

prvovrsten, spodnješta- jerski, primeren za in- dustrije in za domačo porabo dobavlja na va- gone, kosovec, orehovec ali zdrob, po dnevni ceni, vsako množino. Ponudbe pod „Premog“ na upravištvo lista.

Fini bos. in herc. državni tobak.

cigare in cigarete po izvorni nizki ceni in vse vrste sadja po 200 do 500 K, za 100 kg. Bosanski pri- delek! Zahtevajte cene!

Prvo bosansko izvozno podjetje
G. A. VASILJEVIĆ, Tuzla, Bosna.

ZAHVALA.

Podpisani se zahvaljujem Vsem cenjenim darovalcem in darovalkam za darovane vsoto K 1005.

Posebno pa tovarišema Martin Korbarju in Fran Habitu za njegovo blagodeljno delo

NERMAN LIPOVŠEK, steklar ZAGORJE.

Opekarna v Raču

prodaja najceneje rezano in drugo strešno opoko, zidak, cevi za drenaže najboljše vrste.

VEČ TESARJEV

sprejme
IVAN ZAKOTNIK
mestni tesarski mojster
PARNA ŽAGA
Ljubljana, Dunajska cesta šte. 46.

Promet

tehn. in industrijsko podjetje
dr. z o. z.
v Ljubljani, Gradišče šte. 9.
jako poceni
zaradi premenjene dispozicije
proda

1 električni motor
17 P. S. 440 Volt, ca 1100 obra- tov, izdelek Brown-Boweri s reostatom in drugimi pripadki.

1 električni motor
11 P. S., 300 Volt, ca 1200 obra- tov, kompleten.

Za oba motorja se prevzame ga- rancija za takojšnjo uporabljivost

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani

Marijin trg št. 8, ob Ljubljani.

Podružnica v Murski Soboti in Dolnji Lendavi.

obrestuje hranilne vloge in vlogo na tekoči račun po Ustanovljen septembra 1919.
Promet v lansk. l. nad 128.000.000 K.

4¹ | 0 |
2 | 0

čistih brez odbitka rentnega davka.
Neposredno pod državnim nadzorstvom.